

ЛІТЕРАТУРА

1. Іовчук Н.М. Психологія емоцій / Н.М. Іовчук. – М., 1999. – 124 с.
2. Пері А. Депресія / Под ред. А. Пері, М. Руксталис. – М., Видав. Світ, 2009. – 215 с.

Брегеда Олена,
студентка 4 курсу
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **О.В. Карапетрова,**
к. психол. н, доцент (БДПУ)

**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ
ЗДІБНОСТЕЙ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ**

Одним з найважливіших завдань психологічної науки на сучасному етапі розвитку є вирішення проблеми формування творчої особистості, адже розвиток у людей творчого способу мислення давно перетворилося у соціальну необхідність. Нові умови і перспективи розвитку суспільства, загальні тенденції науково-технічного й економічного прогресу висувають все нові й нові вимоги до підготовки підростаючого покоління, що стане в майбутньому запорукою успішного існування людської спільноти.

Цією проблемою займалися: Б.Г. Ананьєв, А.В. Петровський, Л.І. Божович, Б.В. Ломов, С.Д. Максименко, Д.І. Фельдштейн, С.Л. Рубінштейн, В.М. М'ясіщев, Н.В. Чепелева, В.О. Моляко та інші.

Підлітковий вік у певному розумінні є унікальним, адже багато складових психіки підлітка знаходяться в стадії активного формування. Підлітків відрізняє підвищена пізнавальна активність, розширення обсягу знань, поява нових мотивів навчання, що дозволяє займатися самостійною творчою працею. Але головним є те, що саме в цьому віці відбувається інтенсивний розвиток логічного мислення, що визначальним чином впливає на всі інші пізнавальні процеси та інтелект у цілому. Суттєві зрушення відбуваються і в розвитку самосвідомості, відбувається активне становлення особистості. Усе це в комплексі є гарною базою для розвитку творчих здібностей. [1]

Метою роботи є дослідження особливостей розвитку творчих здібностей в підлітковому віці.

У процесі проведення емпіричного дослідження, для аналізу результатів і одержання висновків використовувались такі методи: тест креативності Джонсона, тест для діагностики рівня невербальних творчих здібностей, тест-самооцінку творчого потенціалу особистості, тест на діагностику особистісної креативності (Є.Є Тунік).

Творчі здібності являють собою сукупність індивідуально-психологічних особливостей особистості, які забезпечують успішність виконання творчої діяльності. Інтелект виступає своєрідною базою, що визначає прояв і розвиток творчих здібностей. Подальший їх розвиток не корелює прямо з розвитком інтелекту, а характеризується зростаючим впливом соціальних факторів, активності самого індивіда, його життєвого

досвіду. [2]

Після проведеного діагностування підлітків за допомогою тесту креативності Джонсона, тесту для діагностики рівня невербальних творчих здібностей, тесту-самооцінки творчого потенціалу особистості та тесту на діагностику особистісної креативності (Є.Є Тунік) було виділено три групи школярів з різним рівнем творчих здібностей. За отриманими даними застосованих методик було визначено, що 8 школярів мають високий рівень творчих здібностей та великий творчий потенціал, 12 школярів перебувають на середньому рівні розвитку креативності та за об'ємом творчого потенціалу, 6 учнів виявили низький рівень розвитку творчих здібностей і скромний багаж творчого потенціалу.

За результатами дослідження встановлено:

- тип вищої нервової діяльності, зокрема показники збудження й рухливість нервової системи пов'язані з творчими здібностями підлітків;
- творчі підлітки є менш агресивними, дратівливими й ворожими до оточуючих;
- творчо здібні підлітки більш схильні до емоційних переживань;
- за характером спрямованості творчо здібні підлітки відрізняються тим, що їх мотивація досягнення в діяльності не є пріоритетною, на відміну від якості та оригінальності продукту творчості;
- творчо здібні підлітки менш схильні до особистісної тривожності, що може бути пояснене альтернативністю їх мислення, прагненням до самоактуалізації й здатністю швидше знаходити вихід зі складних ситуацій.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми формування й розвитку творчих здібностей. Зокрема, подальшого вивчення потребує з'ясування впливу індивідуально-психологічних особливостей на творчі здібності осіб інших вікових категорій

ЛІТЕРАТУРА

1. Дружинин В.Н. Психология творчества // Психологический журнал. – Т. 26, №5. – 2005. – С. 101-109;
2. Костюк Г.С. Принцип развития в психологии // Методологические и теоретические проблемы психологии. – М.: Наука, 1969. – С. 118 – 152.

Наталія Варбанська,
студентка 4 курсу
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **О. В. Карапетрова,**
к. психол. н., доцент (БДПУ)

ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ СТАНОВЛЕННЯ СТАТЕВО- РОЛЬОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Останнім часом у нашій країні спостерігається зростання інтересу до досліджень гендерної ідентичності. Постійно збільшується кількість літератури, що видається та різнобічно висвітлює відповідний комплекс питань.